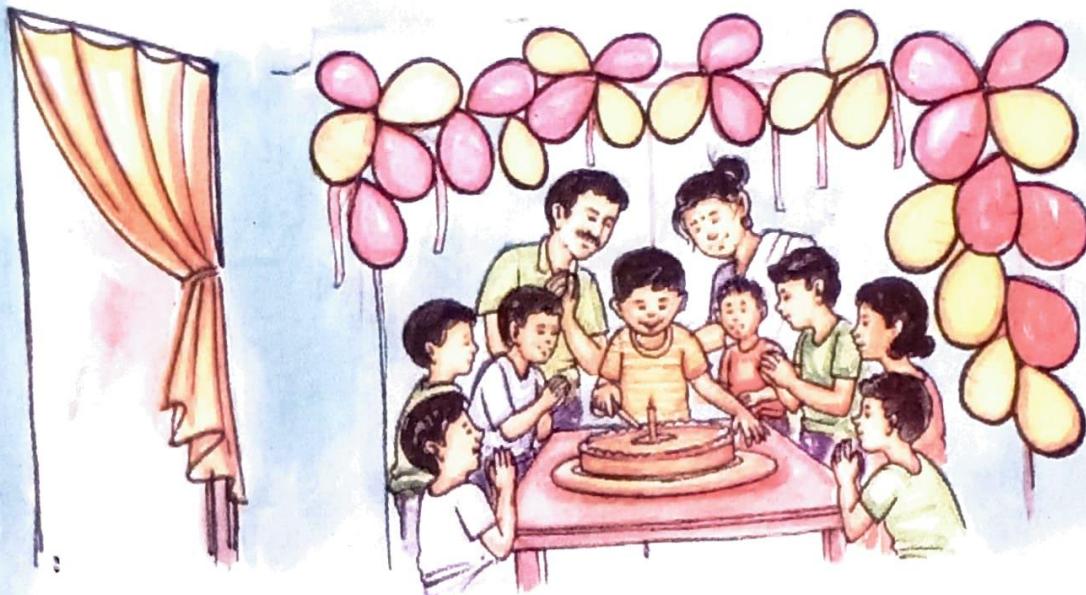

পাঠ - ৬

নীলমৰ জন্মদিন

যোগ

নীলমৰ জন্মদিনত বহা কোঠাটো কিছুমান বঙা আৰু হালধীয়া বেলুনেৰে ফুলাই সজালে।
চাঞ্চোন নীলমে দুয়োটা বঙৰ বেলুন কিমান ফুলালে ?

বঙা বেলুন $15\text{টা} = 1 \text{ দহ } ৫$

হালধীয়া বেলুন $14\text{টা} = 1 \text{ দহ } ৪$

কোঠাটোত মুঠতে কেইটা বেলুন ফুলাইছিল ?

বঙা বেলুন 15 টা

হালধীয়া বেলুন $+ 14 \text{ টা}$

মুঠ বেলুন 29 টা

এতিয়া আমি স্থানীয় মানত যোগ করোঁ আহা—

মুঠ বেলুন

দহক	একক
১	৫
১	৮
২	৯

এককৰ ঘৰৰ সংখ্যা $= ৫ + ৮ = ৯$

দহকৰ ঘৰৰ সংখ্যা $= ১ + ১ = ২$

নিলম্বে তাৰ জন্মদিনত ৰঙা আৰু হালধীয়া ৰঙৰ বেলুন মুঠ ২৯টা ফুলাইছিল।

যোগ কৰা -

দহক	একক
১	২
১	৭
২	৯

দহক	একক
২	৫
৩	২
৮	৭

দহক	একক
৪	৫
৩	৩
৭	৫

দহক	একক
৫	৮
৩	১
৫	৫

দহক	একক
৭	৬
২	৩
২	২

দহক	একক
৮	৮
৮	৮
৮	৮

দহক	একক
৬	২
৩	৮
৮	০

দহক	একক
৩	১
৮	১
৯	২

দহক	একক
৮	৮
১	১
৮	৮

যোগ করা-

(ক)	$\begin{array}{r} 37 \\ + 22 \\ \hline 59 \end{array}$	(খ)	$\begin{array}{r} 86 \\ + 12 \\ \hline 98 \end{array}$	(গ)	$\begin{array}{r} 55 \\ + 33 \\ \hline 88 \end{array}$	(ঘ)	$\begin{array}{r} 63 \\ + 26 \\ \hline 89 \end{array}$
(ঙ)	$\begin{array}{r} 88 \\ + 81 \\ \hline 169 \end{array}$	(চ)	$\begin{array}{r} 88 \\ + 88 \\ \hline 176 \end{array}$	(ছ)	$\begin{array}{r} 85 \\ + 32 \\ \hline 117 \end{array}$	(জ)	$\begin{array}{r} 73 \\ + 25 \\ \hline 98 \end{array}$
(ঝ)	$\begin{array}{r} 88 \\ + 11 \\ \hline 99 \end{array}$	(ঝঃ)	$\begin{array}{r} 83 \\ + 5 \\ \hline 88 \end{array}$	(ট)	$\begin{array}{r} 93 \\ + 6 \\ \hline 99 \end{array}$	(ঢ)	$\begin{array}{r} 51 \\ + 85 \\ \hline 136 \end{array}$
(ড)	$\begin{array}{r} 27 \\ + 72 \\ \hline 99 \end{array}$	(চ)	$\begin{array}{r} 85 \\ + 38 \\ \hline 123 \end{array}$	(ণ)	$\begin{array}{r} 15 \\ + 83 \\ \hline 98 \end{array}$	(ত)	$\begin{array}{r} 38 \\ + 55 \\ \hline 93 \end{array}$

শিক্ষকলে নির্দেশনা : শিক্ষকে অধিক অনুশীলন করাব।

সমস্যাবোৰ সমাধান কৰো আহা-

(১) এখন খেলপথাবত ২৩ জন ল'বা আৰু ২৫ জনী ছোৱালীয়ে খেলি আছিল। পথাবখনত মুঠতে কিমানজন ল'বা-ছোৱালীয়ে খেলি আছিল?

$$\text{পথাবখনত ল'বা আছিল} = 23 \text{ জন}$$

$$\text{ছোৱালী আছিল} = + 25 \text{ জনী}$$

$$\text{মুঠ ল'বা-ছোৱালীৰ সংখ্যা} = 48 \text{ জন}$$

পথাবখনত মুঠ ল'বা-ছোৱালীৰ সংখ্যা 48 জন

(২) তোমার মায়ে এখন সাধুকথার কিতাপৰ প্ৰথম দিনা ৩৪ খিলা আৰু দ্বিতীয় দিনা ৪৩ খিলা পাত পঢ়ি শেষ কৰিলে। সাধুকথার কিতাপখনত মুঠতে কিমান খিলা পাত আছিল?

$$\text{প্ৰথম দিনা পঢ়া হ'ল} = \dots\dots\dots \text{খিলা পাত}$$

$$\text{দ্বিতীয় দিনা পঢ়া হ'ল} = \dots\dots\dots \text{খিলা পাত}$$

$$\text{কিতাপখনৰ মুঠ} = \dots\dots\dots \text{খিলা পাত পঢ়া হ'ল}$$

---

(৩) বলেনহাঁতৰ ধান মৰণা মাৰি প্ৰথম দিনা ৫৬ দোন ধান পালে আৰু দ্বিতীয় দিনা ৪২ দোন ধান পালে। বলেনহাঁতে দুদিনত মুঠতে কিমান দোন ধান পালে?

$$\text{প্ৰথম দিনা মৰণা মাৰি ধান পালে} = \dots\dots\dots \text{দোন}$$

$$\text{দ্বিতীয় দিনা মৰণা মাৰি ধান পালে} = \dots\dots\dots \text{দোন}$$

$$\text{মুঠতে ধান পালে} = \dots\dots\dots \text{দোন}$$

---

(৪) জাভেদহাঁতে ঘৰৰ দুটা কোঠাত টালি লগালে। প্ৰথম কোঠাটোত ৩৬ চলা আৰু দ্বিতীয় কোঠাটোত ৪২ চলা টালি লগালে। জাভেদহাঁতে মুঠতে কিমান চলা টালি লগালে?

$$\text{প্ৰথম কোঠাত টালি লগালে} = \dots\dots\dots \text{চলা}$$

$$\text{দ্বিতীয় কোঠাত টালি লগালে} = \dots\dots\dots \text{চলা}$$

$$\text{মুঠতে টালি লগালে} = \dots\dots\dots \text{চলা}$$

(৫) এখন পথাবত ২৫টা ছাগলী আৰু ২২টা গৰুৰে ঘাঁহ খাই আছে। পথাবখনত মুঠতে কেইটা প্রাণীয়ে ঘাঁহ খাই আছে?

এখন পথাবত ছাগলী আছে = ... টা

গৰু আছে = ... টা

পথাবখনত মুঠতে প্রাণী আছে = ... টা

---

(৬) প্রকাশ নামৰ ফলবেপাৰী এজনে তিনিটা পাচিত আম সজাই হৈছে। প্ৰথম পাচিত ৩১টা, দ্বিতীয় পাচিত ২৫টা আৰু তৃতীয় পাচিত ৪২টা আম আছে। প্রকাশৰ দোকানত মুঠতে কিমানটা আম আছে?

প্ৰথম পাচিত আম আছে = ... টা

দ্বিতীয় পাচিত আম আছে = ... টা

তৃতীয় পাচিত আম আছে = ... টা

মুঠতে আম আছে = ... টা

---

(৭) বজাৰৰ পৰা চম্পাই ২৭টা, হাছিনাই ৩০টা আৰু জর্জে ৩২টা কমলা কিনিলে। তিনিওজনে মুঠতে কিমানটা কমলা কিনিলে?

চম্পাই কিনিলে = ... টা

হাছিনাই কিনিলে = ... টা

জর্জে কিনিলে = ... টা

মুঠতে কমলা কিনিলে = ... টা

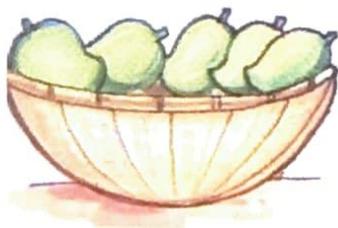
শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে শ্ৰেণী কোঠাত কাঠীৰে দহৰ মুঠা সাজি লৈ যোগসমূহ কৰি দেখুৱাব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কিছুমান দলত ভাগ কৰি লৈ প্ৰতিটো দলত এখনকৈ যোগৰ সমস্যা থকা কাৰ্ড আৰু কাঠী দিব। প্ৰতিটো দলত সংখ্যা অনুসৰি দহৰ মুঠা সাজিলৈ যোগবোৰ কৰি দেখুৱাব আৰু নিজৰ বহীত পাতিব। শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কাৰ্যক ভালদৰে নিৰীক্ষণ কৰি থাকিব আৰু প্ৰয়োজন সাপেক্ষে প্ৰতিপুষ্টি প্ৰদান কৰি মূল্যায়ন কৰিব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অগ্ৰগতি টোকা বহীত লিপিবদ্ধ কৰিব।

অভ্যসন সময় —

- * দেবুরে দুখন ক্রিকেট খেলত যথাক্রমে ৪৭ বান আৰু ৪১ বান কৰিছিল। দেবুৰে দুখন খেলত মুঠ কিমান বান কৰিছিল?
- * তুমি ২২ টকা দামৰ এক দিস্তা কাগজ, ৩৫ টকা দামৰ এটা কলম কিনিলা। তুমি দোকানীক মুঠতে কিমান টকা দিলা?
- * চামেলিয়ে গোট পৰীক্ষাত গণিতত ৪১ নম্বৰ আৰু অসমীয়াত ৪৫ নম্বৰ পালে। চামেলিয়ে দুয়োটা বিষয়ত মুঠতে কিমান নম্বৰ পালে?
- * ৰেজিয়াই ২৫ টকাৰ এপেকেট বিস্কুট, ৪৪ টকাৰ এপেকেট মাখন কিনিলে। ৰেজিয়াৰ মুঠতে কিমান টকা খৰচ হ'ল?
- * বাপুৰামৰ দোকানত ২৫ বস্তা চাউল, ১২ বস্তা দাইল আৰু ৩১ বস্তা আলু আছে। বাপুৰামৰ দোকানত মুঠতে কিমান বস্তা আছে?

তলৰ দুটা বস্তৰ সংখ্যা যোগ কৰোঁ আহা-

(ক)

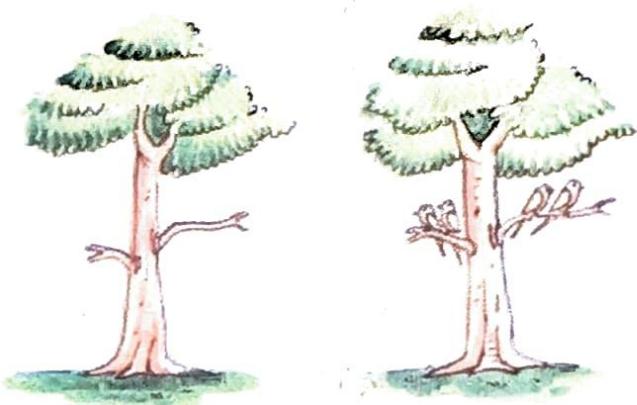
খৰাহীত আম আছে = ৫ টা

খৰাহীত আম আছে = ০ টা

দুটা খৰাহীত মুঠতে আম আছে = $5 + 0 = 5$ টা

(খ)

গচজোপাত চৰাই

আছে = ০ টা

দুজোপা গচ্ছত মুঠ চৰাই হ'ল = $0 + 8 = 8$ টা

গচজোপাত চৰাই

আছে = ৮ টা

মন কৰা : কোনো এটা সংখ্যার লগত '০' (শূন্য) যোগ কৰিলে বা '০' (শূন্য) বর্গত
কোনো এটা সংখ্যা যোগ কৰিলে যোগফল সেই সংখ্যাটোৱে হয়।

তলৰ খালী ঠাইবোৰ পূৰ কৰা-

$$0 + 0 = \dots\dots\dots$$

$$0 + 5 = \dots\dots\dots$$

$$0 + 1 = \dots\dots\dots$$

$$15 + 0 = \dots\dots\dots$$

$$5 + 0 = \dots\dots\dots$$

$$0 + 15 = \dots\dots\dots$$

যোগ কৰোঁ আহা-

ৰমেনে এক পেকেট পেঞ্চিল ২৫ টকাত আৰু এডাল স্কেল ১৭ টকাত কিনিলৈ। ৰমেনে বাৰু
দোকানীক কিমান টকা দিব লাগিব? আহাচোন আমি ৰমেনক সহায় কৰোঁ।

পেঞ্চিলৰ দাম	২	৫	টকা
স্কেলৰ দাম	১	৭	টকা

১য় স্তৰ : এককৰ ঘৰৰ অংক কেইটা যোগ কৰিলে আমি পাম-

(১)	২	৫	টকা
+	১	৭	টকা
		২	

$$5 + 7 = \begin{array}{c} \text{matches} \\ \text{matches} \end{array} + \begin{array}{c} \text{matches} \\ \text{matches} \end{array} = \begin{array}{c} \text{matches} \\ \text{matches} \end{array}$$

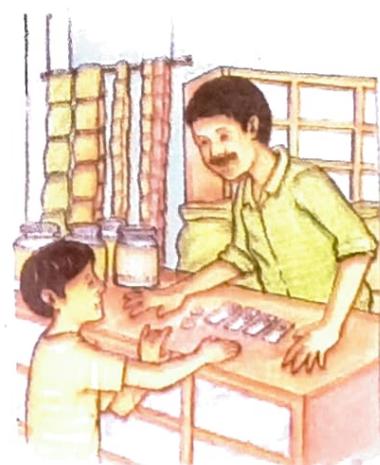
= ১ দহ ২ = ১২

সেয়েহে এককৰ ঘৰত আমি লিখিম ২ আৰু দহকৰ ঘৰলৈ আমি ১ দহ লৈ যাব লাগিব।
অৰ্থাৎ ১ দহ সংখ্যাটো দহকৰ ঘৰলৈ আহিব আৰু ইয়াকে আমি ওকলা যোগ বুলি কওঁ।

২য় স্তৰ : এইবাৰ দহকৰ ঘৰৰ অংকবোৰ যোগ কৰিলে পাম-

(১)	২	৫	টকা
+	১	৭	টকা
	৮	২	টকা

$1 + 2 + 1 = 4$

সেয়েহে ৰমেনে দোকানীজনক দিব লাগিব মুঠ ৪২ টকা।

নিজে করা-

- তোমালোকৰ শ্রেণীত ১৬ জন ছাত্র আৰু ১৭ জনী ছাত্রী আছে। শ্রেণীত মুঠতে কিমানজন ছাত্র-ছাত্রী আছে?

১	৬	জন
১	৭	জনী
২	৩	জন

- তোমাৰ দেউতাৰাই ৩৫ টকাৰ কল আৰু ২৫ টকাৰ মধুবীআম কিনিলে। দেউতাৰাই দোকানীক মুঠতে কিমান টকা দিলে ?

৩	৫	টকা
২	৫	টকা
৫	০	টকা

- এটা পাচিত ২৫টা আম আৰু ১৫টা আপেল আছে। পাচিটোত মুঠতে কিমানটা ফল আছে?

২	৫	টা
১	৫	টা
৩	০	টা

- দিলীপে তামোল বেচি ৪৫ টকা আৰু পাণ বেচি ৪৮ টকা পালে। তেওঁ মুঠতে কিমান টকা পালে?

৪	৫	টকা
৪	৮	টকা
৮	৩	টকা

যোগ কৰা-

(ক)
$$\begin{array}{r} 18 \\ + 0 \\ \hline 18 \end{array}$$

(খ)
$$\begin{array}{r} 48 \\ + 10 \\ \hline 58 \end{array}$$

(গ)
$$\begin{array}{r} 50 \\ + 80 \\ \hline 130 \end{array}$$

(ঘ)
$$\begin{array}{r} 30 \\ + 58 \\ \hline 88 \end{array}$$

ক্রিকেট খেল এখনৰ এটা দলৰ বানৰ তালিকা দিয়া হৈছে। কোন দুজনে মিলি কিমান বান কৰিছে চাওঁ আহা-

নাম	বানৰ সংখ্যা
বংমন	৪০
বিটু	০
সুমন	৩৬
চানু	২৫
নন্দন	১৬
চেমচন	৭
আক্রাম	৫
মঙ্গলু	১৯
বুধুরা	১৮
দৈথুন	২

বংমন আৰু বিটুৰ
মুঠ বান

+

বান
বান
বান

চানু আৰু বুধুৱাৰ
মুঠ বান

+

বান
বান
বান

সুমন আৰু আক্রামৰ
মুঠ বান

+

বান
বান
বান

চেমচন আৰু নন্দনৰ
মুঠ বান

+

বান
বান
বান

মঙ্গলু আৰু দৈথুনৰ
মুঠ বান

+

বান
বান
বান

মঙ্গলু আৰু নন্দনৰ
মুঠ বান

+

বান
বান
বান

শিফ্টবলে নির্দেশনা : তালিকাখনৰ পৰা এনেধৰণৰ অধিক যোগ অংক কৰাব।

